

11

1767, 23.

P 482

PROCANCELLARIVS
D. CHRISTIANVS WILHELMVS
K V S T N E R V S

SVPR. CVR. PROVINC. CONSISTORII, ET IVRID.
FACVLT. ADSESSOR, CAPIT. WVRZ. CANONICVS,
ET SENATVS PROCONSVL

INAUGVRATIONEM DOCTORALEM

CANDIDATI DIGNISSIMI

GODOFREDI FERDINANDI LINDEMANNI

DRESDENSIS

DIE XXI. MAII 1767

INDICIT

A T Q V E

DE RECOGNITIONE PERSONARVM ET RERVM
P E R T E S T E S

COMMENTATVR

17

PRO CANCELLARIIS
 D. CHRISTIANVS WILHELMVS
 KVSSTNERVS
 SACR. CAR. PROVIC. CONSISTORII ET IVRID.
 SACR. THEOLOG. FACULT. CANONICVS
 ET SACR. SACR. SACR. SACR. SACR.
 IN AGGRATIONEM DOCTORALEM
 SACR. SACR. SACR. SACR. SACR.
 D. GODOFRIDVS FERDINANDVS DI LINDEMANNI
 SACR. SACR. SACR. SACR. SACR.
 DIE XII MAI MDCCXVII
 SACR. SACR. SACR. SACR. SACR.
 DE RECOGNITIONE PERSONARUM ET RERUM
 SACR. SACR. SACR. SACR. SACR.
 COMMENTARIVS

11

Iurisprudentiam nostram versari tum in personarum, tum in rerum consideratione, inter omnes, quin dupondios notum est. Et essem sane iniurius in lectores, si harum vocum longam definitionem enarrare vellem. Sed dolendum profecto est, quod, cum maiores nostri, veteres Germani promissi fidem curate implerent, et eum, qui alienum nomen adoptasset, germano sanguine indignum iudicarent, res apud eorum progeniem eo venit, ut sint, quorum nomina, tum scripta sua dissideantur, atque Chamaeleontis naturam imitentur, ita, ut si quid acceptandum sit, verum nomen profiteantur, cum contra, si quid ab iis praestandum, aut solvendum sit, veri nominis, ut ita dicam, vestem exuant, aliaque creditori ignota se ostendant, vel, si quae propria manu scripserint documenta, in quibus fidem suam interponerent, ea falsa, ab alioque confecta, praedicent, quin, quod horrendum dictu, sacramento, se neque ea scripsisse, nec ex eorum voluntate esse exarata, confirmant. Horum hominum fraudem impiam si quis coercere potest, rem faciet omnium gratissimam, cum, ut vera et infucata fides stare debeat, iustitiae fundamenta muniantur, atque creditorum aequitas ab omni detrimento seruetur, cum maxime rei publicae conducatur. Cui rei nihil magis conveniens videtur atque aptum, quam ut eiusmodi fallaces homines a testibus agnoscantur, eorumque chirographa in veritatis lucem, quam isti abhorrent, luculentis testium argumentis ponantur. Tunc enim istorum homuncionum nebulae et fucus, quem induunt, a sole iustitiae dissipantur. Age igitur eo consilio accedamus propius, et hanc recognitionem personarum, et rerum per testes paullo curatius perpendamus, et quidem ita, ut a personarum recognitione incipiamus, et ad rerum agnitionem procedamus, et quid in quaque specie tum iure criminali, tum civili iudicandum sit, inquiremus.

Iam recognitio personarum per testes ea est, quando Titius, qui se esse Titium negat, per testes conuincitur. Vti enim in furto deprehensus nebulo, eiusmodi facinus se commisisse plerumque negat, seque pro viro optimaе famae et integritatis venditat, ita hic saepissime, pro furci quantitate, vel praestito purgatorio, vel tortura adhibita iustae poenae se subducit pessime. At nonne sufficit, si furtum passus, esse eum, qui furatus est, iuramento confirmet, cum eius testimonium, si confiteatur inquisitus furtum, eo valeat, vt, si is furtum quinque solidos excedere iurato affirmet per *l. 9. C. vnde vi*, iste laquei poenam haud effugiat. Qui igitur sit, quod testimonium in recognoscendo fure non eam vim habeat, quam in rei furtiuae aestimatione? Quidquod nonne parui refert, a quo deprehendatur, vtrum ab eo, cuius res fuit, an ab alio. *l. 3. §. 1. D. de furtis*. Iam si domestici praeterea iurati furem furrupuisse quid confirmet, qui eo magis adhibendi, si veritas aliter habere nequeat. *Cap. fin. X. de testibus*, quin res furtiua adhuc apud furem inueniatur, nonne haec omnia ad poenam ordinariam infligendam sufficiant? Quae, quanquam per se magni veri speciem habent, tamen, cum in poenis imponendis maxima cautio sit adhibenda, eo quidem tendunt, vt veritas furti per tormenta, aut purgatorium eruatur, non tamen, vt fur habeatur pro convicto. Quemadmodum enim dominus rei furtiuae, si eius vindicationi etiam accedat iuramentum, semper haud idoneus testis est, cum in repetenda re sua maximum eius interesse spectatur, et vt dominus in re propria testimonium ferat, quod semper causae obest, per *l. 10. C. de testibus* et *cap. 6. et 12 X. eod.* quin magnum discrimen intercedit in eo, an fur confiteatur furtum, nec ne, cum in priori casu tantum rei furtiuae, et damni illati aestimatio requiratur; ita nec eius domestici, quamquam non sint prorsus inhabiles, do-
 quo

quo adhuc dubitant quidam e Ictis moti *l. 24. ff. de Test. et l. 3. C. cod.* tamen non omni sunt exceptione maiores, et facile in domini commodum vergunt. At constabit quoque *l. 3. §. 1. D. de furtis* auctoritas, quae non de plectendo fure, sed tantum de eo, an si alius furem deprehenderit, furtum sit manifestum, nec ne agit; uti rei surreptae inuentio magnam quidem praesumptionem reddit, sed confessioni non aequiparanda, cum nihilo minus furti accusatus exceptionibus suis per *l. 5. C. de furr.* sit audiendus. Inde etiam Scabinos Lipsienses plus vice simplici in causis criminalibus a Praetorio Lipsiensi ad eos missis in hanc sententiam respondisse memini, ut fur non pro confesso haberetur, sed torturae subiiceretur, inprimis cum mercatibus consuetis Iudaeus alienum hypocaustum intrans res alienas contractasset, et a domino deprehendebatur; uti etiam alius eiusdem sectae addictus qui fericam mercatori furrupiebat, et tum dominus, tum domestici hoc factum esse iurato confirmassent, ipsaque res furtiva apud furem reprehendebatur, torturae cruciatus perpeffus est.

Iam quando tandem incidet visio, cum fur, non expectata eius confessione, conuictus a testibus, ordinariam expectet poenam. Hoc fieri posse quanquam multi Iuris Criminalis doctores aequitatis inprimis ratione seducti negant, tamen maioris ponderis mihi sunt *Nemesios Carolinae Art. 67. et 69.* praescriptiones, quae inquisitum, vel ex eius confessione, vel ex conuictione damnant, his verbis in priori: So eine Missethat zum wenigsten mit zweyen oder dreyen glaubhafteren guten Zeugen, die von einem wahren Wissen sagen, bewiesen wird, darauf soll — vollinfahren und geurtheilet werden et *art. 69.* des er doch, als obstehet, genugsam bewiesen wäre, so soll er nichts desto weniger der bewiesenen Missethat nach, ohne einige peinliche Frage verurtheilet werden.

VI

Quam auctoritatem etiam admittit *Bened. Carpzou. in Pr. Crim. P. III. Quaest. CXVI. n. 44. cf. Godofr. Barthii diss. de convicto, non confesso.* Si igitur ad plenam probationem Iure civili requiritur ad minimum duorum testium idoneorum depositio clara, et indubitata, quid impedit, quominus virum haec in criminibus valeat, quod praescribit *Ord. Crim. art. 66. et 67.* Nonne vir integrae famae, et frugi, duorum testium, quorum fides haud vacillat, asseueratione condemnatur? Et homo suspectae fidei horum testimonium irritum faciat? Minime gentium. Si enim in improbo fidem atque confessionem veram desideres, vide, ne decipiare. Non igitur probanda est maxima sollicitudo iudicantium, qui lubentius virorum optimorum fortunam labefactent, et furis pessimi capiti parcant, qui interdum multorum capitibus insidiatus, probos vita atque bonis suis spoliavit. At inquis, alia ratio est in civilibus, ubi interrogatoria admittuntur, quibus interdum veritas in maiorem lucem ponitur. Hoc verum esse nemo infitiatur, sed nonne haec probandi ratio in criminibus indagandis exulat? Nam sublato accusatorio in nostris terris processu solis testium argumentis, reiectis interrogatoriis, inquisitus vel damnatur, vel liberatur. Neque sine iniuria. Cum, si defendere se velit contra testium depositionem, eos de novo super quaestionibus a se propositis examinare, vel alios testes, ut dicunt, defensionales adhibere ipsi permittitur, quibus testium grauantium responsiones elidere tentet. Sed in eo cauendum est, ne quis hic semiplenam probationem, qua quis conuincatur, admittat. Vti enim vnus testis depositio omni exceptione maioris, in primis si tantum de indicio, et non de ipsa criminis perpetratione verba faciat. *l. 20. D. de quaest. O. C. art. 23. et 30.* vix sufficit, ut tortura reo iniungatur *Menoch. de Arb. Ind. Quaest. l. 2. cas. 270. n. 23. Rosbach. princ. crimin. Tit. 5. c. u. n. 14. Heilii iudex et defensor Cap. V. §. 3.*

§. 3. p. 200. eo minus vnus testis de furto iurata confessio, aut duorum testium de indicio criminis ad ordinariam poenam infligendam sufficit; sed plena probatio admittitur. *Farinac. Quaest. 36, num. 232 — 236.*

Iam alia conuincendi ratio cernitur in eo, quando inquisitus ad articulos facinora affirmet, deinde vero neget, et personae iudiciales priorem eius confessionem fide sua interposita tueantur. Cuius rei fundamentum cognoscimus in *Constit. Criminali Caroli V. Art. 91.* vbi Inquisitus, posteaquam duo Scabini de depositione affirmatiua ad articulos testificentur, quanquam de nouo infitietur, morti datur. Et quanquam bene memor, hunc art. tantum de eo, würde der Beschlagte auf den endlichen Rechtstag die Missethat läugnen, agere, nihilo secius, ob rationis conuenientiam, etiam de reo alio tempore infitiente, hoc valere posse, non nego. Vti enim depositio ad articulos instar est litis contestationis, ita eam reuocare haud potest, in primis, cum iudex aut scabini, melioris probationis causa certam esse illam iuramento confirment, qui tunc nicht als Zeugen, sondern als Mitrichter handeln, *d. art.* Cuius rei luculentum exemplum dedit hic Lipsiae omnis malitiae auctor, Kunzius nomine, qui cum totam Saxoniam, quin fere Germaniam cum turba duci simili peragrasset, infaustasque manus, hominum tum opibus, tum vitae intulisset, posteaquam a iudicio Rauensteiniensi super articulis inquisitionalibus rite examinatus, multa furta esset confessus, carceribus effractis iterum hic Lipsiae deprehensus, vt alter Vertumnus, nomen Kunzii in Breyeri commutans, se Kunzium haud esse, sed honestum virum clamitabat. Sed omnibus his adhibitis artibus, dum iudicium Rauensteiniense prope Chemnitium vrbe[m], eum vt illum Kunzium, qui ad articulos criminales responderat, sub fide iuramenti recognoscebat, impedire

non

VIII

non potuit, quominus detracta persona, quam prae se ferebat, Scabini Lipsienses in sententia M. Dec. 1754. lata iudicarent: daß Breyer, des Umstandes, daß er derjenige Johann Gottfried Kunke sey, welcher bey dem Amte Borna, und denen Gerichten zu Niederrabenstein in Untersuchung gerathen, in dem Gefängniß zu Chemnitz enthalten worden, auf die in dem Vol. Act. sub 7. abgefaßte Artikel geantwortet, und in der Nacht zwischen den 15. und 16. Martius des 1749sten Jahres entsprungen, folglich sich bis anhero falschlich Breyer genennet, vor überführt zu achten, atque eum de nouo super factis confessis examinare non opus esse ducerent. Sed quid faciamus ei, qui ab initio inquisitionis coram actis facinus confessus in articulis inquisitionibus omnia, atque ipsam confessionem iudicalem pertinaciter negat. Scio equidem plerosque Iuris Criminalis auctores in eo consentire, quod, quanquam sine confessione iudiciali haud sequatur capitalis poena, tamen fustigatio infligi possit, aut potius reus equaleo subiiciendus sit. Cuius rei auctoritas constat, cum in Praefectura Dresdensi ante viginti et quod excurrit annos, für in depositione, vt aiunt, summaria, omnia furta cum circumstantiis, vt dicunt, confessus esset, et breui post in morbum gravem incideret, posteaquam conualesceret, omnia, quae confessus erat, retractaret, atque tunc temporis se mentis non fuisse compotem exciperet, cui a Scabinis Lipsiensibus non ordinaria poena, sed magnus torturae gradus indicebatur. Sed quae, quaeso, est ratio, cur in hac visione eius confessio prima non attendatur? Fortasse, quod non pro litis contestatione sit habenda, atque duplex confessio, quae summarie, et ad articulos sit facta, maiorem habeat veritatis speciem, nec facile, nisi omnia sint in certo, capitis quis reus esse debeat. At aliam mihi sedere omnino sententiam, diffiteri haud possum. Quid enim tandem est discriminis, an reus

prima

prima vice, aut summarie crimen confiteatur, ad articulos vero, neget cum per Mandatum d. 14 Dec. 1759. in qualificatis furtis articulata inquisitione non opus sit. Praeterea quoque eum, qui vel ante torturam, vel initio eiusdem crimen confiteretur, postea autem negat, nihilo secius capite plectendum esse ex iis, quae *Bergerus El. Iurispr. Crimin. Quaest. III. et V.* attulit, colligitur. Non enim ex eo quando, sed quod praesentibus iudice et scabinis reus confessus sit crimen, cernitur rei veritas, quare si personae iudiciales, inquisitum neque vi neque metu coactum, sed libere affirmasse delictum iuramento confirmit, quid pluribus argumentis opus est, cum confessio iudicialis, si etiam ante litem contestationem, cuius vicem inquisitionales articuli sustinere debent, facta sit, effectum iudicati habeat. l. 1. 5. ff. de confessis l. 56. D. de re iudic. Cui rei accedit hoc, quod in prima quaestione inquisitus furti, qui arguitur, in Saxonia curate de veritate haud reticenda, ex praescriptione Mandati d. 6. Dec. 1741. emissi admonetur, quod interdum magnam ad constituendum vim habet. Quis igitur dubitabit, an firmitatem dixerit tum, cum furtum, quando, et qua ratione illud perpetraverit, confessus sit, aut cum postea omnia distincte recensita infitietur?

Sed fortasse facilius excusationem merebitur is, qui pertinacia negationis capitis poenam effugere potest? Is vero, qui tantum in causa pecuniaria nomen suum mentitur, atque bonam fidem frangit, is magis culpandus. In quo quantum iudex sedere nolim, tamen cum et in his causis haud defint huius malitiae magistri, eorum fraudes si coerceas, res erit omnium quidem saluberrima. Vti enim interdum fieri solet, vt, si quis Titium in ius vocet, hic Titium se esse negat,

Mae-

Maeviusque velit vocari, quam fraudem plerumque subdoli Iudaei ludunt, qua quaeso ratione efficies, ut reum Titium esse comprobes? Quamquam enim alias Iudaei, barba, tanquam alio tempore Philosophi agnoscuntur, tamen hominem barbatum Iosephum esse nomine, demonstrandum erit. Citandi igitur sunt testes, qui Iosephum centum thalerorum abs te mutuo sumsisse confirmant. Iam cedit Iosephus! Minime. Nec tum venim dixisse testes, pro more suo clamitat, cum a testibus se esse cognitum negat, vel alium hoc nomine pecuniam sumsisse confirmat. Recognoscendus igitur est a testibus Iudaeus, uti a popularibus suis Vlysses. Et tunc causa tua constabit. Cuius rei exempla si desideres, dabunt tibi acta iudicialia in iudicio mercatorio Lipsiensi. Cum enim mercator, qui Lipsiae degebat L. N. cum socio ageret contra Iudaeum Samuelem Lebelem et pro mercibus creditis peteret pecuniam, hic non esse se sed Salomonem Iacobum Levi se appellari contendebat; actoris partes versabantur in eo, ut unum eundemque esse hominem demonstraret, quare ut reus in Termino productionis se ipsum siteret, iure suo petebat, quam ob causam Scabini Lipsienses in sententia M. Octobr. 1758. dicta pronuntiabant: auch mag Beßl. Principal des persönlichen Erscheinens in dem anzuberäumenden productions-Termine sich nicht entbrechen, sondern es ist derselbe hierzu ausdrücklich vorzuladen, quod cum a iudicio sub hoc praeiudicio, daß Beßl. in Person unter der Verwarnung, daß bey seinem Ausenbleiben er mit Samuel Lebeln vor eine Person gehalten werden solle, factum esset, eo emanante Scabinatus Lipsiensis in sententia M. Iul. 1760. respondit: Die weil Beßl. Fol. 100. und zwar in Person unter der Verwarnung, daß bey seinem Ausenbleiben er mit Samuel Lebeln für eine Person gehalten werden solle, zu erscheinen vorgeladen,

laden, und die Citation desselben in Actis sub N. No. 1. Fol. 9. legitimirten Anwalde behörig insinuirt worden, gleichwohl jener in dem anberaumten gewesenen Termine persönlich nicht erschienen, &c. So wird nunmehr Befl. mit Samuel Lebsln vor eine Person billig gehalten. Idem factum esse in eodem iudicio memini, cum Iudaeus Levi Iacob a I. C. T. conveniretur et citatione sub eodem praedictio Semiffa iudem Scabini M. Iul. 1759. pronuntiarent: Diemeil Befl. Principal in dem angefügten Termine der an ihn Fol. 31. ergangenen, und darinnen enthaltenen Verwarnung ungeachtet, persönlich nicht erschienen, so ist er nunmehr für denjenigen, dafür ihn Kläger angegeben, zu halten.

Sed interdum diversa ratio procedit, cum ei, qui se verum Titium esse asseverat, non creditur, v. c. si quis diu absens fuerit, eum sane, si mater adhuc restat, non expectato Salomonis iudicio, sine omni dubio pro filio habebit, sed ea mortua, cum agnatis eius opibus inhiant, advocatis testibus aliisque argumentis vix efficere potest, ut illi eum pro vero absente agnoscant, adeo, ut ipsi interdum veritas per iuramentum corroboranda sit.

Sed relictis personis transeamus ad res, et in earum recognitione versatur tum processus criminalis, tum civilis. Et in illo quidem, et in causa furti, si corpus delicti eruentum est, furtum passus ante omnia rem furtivam tanquam suam agnoscere debet, dominiumque iuramento confirmare. Qua in re interdum incidere solet, ut rei dominus eam, ut suam recognoscere non possit, cum aliis et domesticis eius rei curam commiserit; Sed et tunc hi, quanquam ut supra demonstravimus, a recognitione ut testes non reüciuntur, adeo, ut

vel unus qui rem furtivam possedit, si iuramento, tum dominium, tum furtum confirmaverit, eam fidem habeat, ut neganti furi inprimis, si res furtiva apud eum deprehendatur primus torturae gradus imponatur.

Sed in civili procedendi modo variae incidunt quaestiones. Si enim de re litigiosa non satis constat, atque veritas testibus confirmanda est, uti non inspectis tabulis transactio non valet, ita hic, re litigiosa haud inspecta, iustum testimonium dicere testes nequeunt. Quam ob causam in re immobili, et incorporali testes plerumque in locum, de quo quaeritur, adducuntur, et fines positos, viam, aliaque, ipsis oculis percipiunt, atque inspectione in loco suscepta res conficitur, quod quidem non procedit in rebus mobilibus, quae in rei sunt possessione, quamque contra se edere plerumque detrectat. Has igitur si testes oculis usurpare haud possunt, dubitanter deponunt. Quid igitur? ane hoc in casu recognitio rei mobilis litigiosae a testibus locum habeat, eaque in iudicium deferenda sit, consideratione res digna videtur. Cuius rei exemplum satis illustre nobis praebent acta forensia in praetorio Lipsiensi agitata, in quibus C. E. M. mundum muliebrem a tertio se invita oppignoratum a I. M. H. vindicabat, et cum negato a reo dominio, illud testibus comprobare vellet, ante Terminum productionis editionem rei oppignoratae, quae testibus proponeretur, a reo peteret, hic eam recusabat, atque se *pl. 4. C. de edendo per actori instrumenta edere non teneri*, neque hic editionem documentorum, sed rei per se non recognoscendae spectari, inprimisque actionem de edendo tanquam praeparatoriam cum petitoria rei vindicatione non posse cumulari aiebat. Quibus a parte actricis opponebatur a *l. 4. C. de edendo in P. O. R. Tit. XXVI.* recessum esse, quia *instrumentorum nomine accipienda esse ea omnia, quibus causa*
in-

instrui potest. l. 1. D. de fide instr. quaeque non ad fundam-
dam, sed adiuvandam actoris intentionem faciant, *l. 8. C. de edendo, et Carpz. Lib. III. Resp. Tit. VIII. Resp. LXXVIII. n. 20.* inprimis si actoris interfit, edi sibi instrumenta a reo, cui nihil incommodi inde accedat, quemadmodum ipsa editio ex aequitate et arbitrio iudicis pendeat, *Leysler Medit. ad Pand. Spec. XXXVIII. Tom. 1.* atque plura remedia interdum cumulari posse, uti hereditatis petitionem et rei vindicationem, et hanc et actionem publicianam, *Struv Exercit. ad Pand. Exerc. X. th. 51. Exercit. XI. th. 44.* Quae rationes effecerunt, ut Scabini Lipsienses M. Oct. 1754. primo: daß Befl. des geschenehen Einwendens ungeachtet und bey 5 Thlr. Strafe das Fol. 114. bemeldete Pfand, damit es die im Klägerin Beweise angegebenen Zeugen in Augenschein nehmen können, bey denenselben einzuliefern und in gerichtliche Verwahrung, so lange biß Klägers Zeugen es angesehen, zu lassen schuldig, solches auch ihm mit Verstattung einer völligen Sächsl. Frist gebührend aufzuerlegen, responderent, quam sententiam M. Oct. 1755. ita declararent, und bleibt Beflagten, wenn er das Fol. 114. gedachte Pfand bey Denenselben einzuliefern, und in gerichtliche Verwahrung, so lange biß Klägers Zeugen es angesehen, zu lassen nicht gemeinet, es in dem zu dieser Abführung anberaumten Termine auf die ihm davon gegebene Nachricht selbst zu überbringen, und den Zeugen zum Ersehen vorzulegen unterwehret, cui quoque ICti Lipsienses M. Apr. 1756. adstipulati sunt.

At hoc non recognitionem esse, sed tantum inspectionem instabis. Et quidem eo magis, quod res, quae scriptura cum die et consule non continentur, inter documenta haud sint referendae. Quod quidem tantum absit, ut ne-

gem, ut potius cum omnibus praxeos doctoribus concedam. Sed quae, quaeſo, erit differentia, an eas recognoſci aut inſpici dicas, cum inſpectio non ſolum, ſed agnitio teſtium utramque paginam faciat, ſi modo per hanc rationem dominium tuum probare poteris, quo etiam referendum eſt, ſi poſt rem iudicatam res litigioſa, auctoritate et manu iudicis auferatur, aut a bonis ceſſo ſecundum §. 16. Mandati contra decoctoſes d. d. 7. Ian. 1724. rem vindicans, per teſtes rem recognoſcentes, dominium comprobat.

Neque proſus excludendae ſunt aliae res, quae, quam documentorum nomine proprie non veniunt, nihilominus, ſi teſtibus iuratis ad videndum proponuntur, aliquam ad probationem vim habere videntur. Ita iam diu dubitatum eſt, an bacilli fiſſi, vulgo *Kerbföcke* plenam fidem habeant, nec ne, de quibus affirmativam tenent ſententiam *Meichner Dec. Cam. To. I. P. II. dec. 3. no. 16. et Stryck in diſſert. de bacillis fiſſis vulgo Kerbföecken, cap. 4. no. 10.* negantem vero, et quod tantum ſemiplenam probationem efficiant, *Berlich P. I. Concl. 36. no. 16. Richter P. VI. Conſil. 36. no. 3.* cui ſententiae eo lubentius adſcribo, quod facile fieri poteſt, ut eiſmodi bacilli inter ſe convenient, et nihilo ſecius debitor, quae per fiſſuras indicata ſunt, haud debeat, quin modus, quo debitum aut operae praefantur, ex bacillis ipsis haud conſtet. Idem valere videretur, ſi emtor merces ſibi comparat, et eas mercator, aut opifex adiecto die et pretio in libellum, quem *Beibuch* oder *Beizettel* nominant, notat, ſive quis charta, cui ſigillum impoſitum eſt, vulgo *Billet*, aut *Marque*, quae tamen non de ea, cuius *Mandatum Elector. d. 3. April 1683. in App. R. O. P. R. No. XVI.* mentionem facit, et documenti guarentigiati vicem habet, intelligenda, miſſa particulam vini aut opſonii emit, quae teſſerae, quanquam pro-

veris

veris instrumentis haberi nequeant, tamen, si in primis testes eas recognoscant, atque semper pro his datas esse merces, iurato asseverent, ad probationem adminiculari, haud ambigo.

Sed ne omittam id, quod proprie recognitionis per testes nomine, praecipue in *O. P. R. ad Tit. XXV. §. 5.* venit, quando is qui documentum, sua, nec aliena manu se volente subscriptum esse negat, aut eius contenta diffiteri velit. In Lege citata si quis contrarium probare audeat, duos testes omni exceptione maiores adducit, qui vel subscriptioni affuisse, vel, quod subscribens, documentum se scripsisse, fuerit confessus, confirmant, quo facto infitians ad diffessionem subscriptionis non admittitur, sed documentum habetur pro recognito, quemadmodum si in utroque casu aliquid plenae probationi deficit, iuramento aut suppletorio, aut purgatorio res est decidenda. At in documentis alienis aliter se res habet, cum secundum *Rescriptum regium* d. 3. Mart. 1725. cuius sententiam exhibet *Kranse* in *Tr. Synopr. Processus Iudic. in add.* pag. 415. it, quod *P. O. R. cit. Tit. §. 6.* continetur ad documenta aliena, et diffessionem quoad contenta, non extendendum, nec ad eam, is, qui subscriptionem haud neget, in documentis alienis admittendus, quin in forma combinatae ordinationis processus, quam beneficio **SVMMI ELECTORATVS SAXONIAE ADMINISTRATORIS, OPTIMI PRINCIPIS, XAVERII** expectamus sancitur; daß wenn bey der diffessione documenti alieni, derjenige, so es geschrieben, oder unterschrieben, sich selbst dazu bekennete, auch daß das Document richtig sey, vermittelst Eydes erhielt, die diffession nicht statt haben sollte, cum antea in iudicio mercatorio reum alienam scripturam, quam auctor pro sua habebat, diffessum esse memini, quo in facto vel

vel unius testis recognitio valere debet, in quo tamen haec cautio adhibenda videtur, ne testis aliquam ad causam affectionem habeat, quod saepe incidere potest; tunc enim vice plenae probationis, an potius suppletorium producenti iniungendum sit, aliorum iudicio relinquo. Quae tamen omnia ad ordinarium tantum processum, admittis adversae parti contra testium personas interrogatoriis, pertinent, adeo, ut in cambio, quod subscripti testes recognoscant, debitore negante, is ad diffensionem admittatur. Tandem *Aurb. Contr. C. de non num. pec.* sanctionem, qua is, qui propriam scripturam abneget, convictus in duplum condemnatur, nisi sacramento illato confiteatur, adhuc in usu esse facile existimarem, cum ea in *O. P. R. ad Tit. XVII. §. 3.* repetita et confirmata legatur. Sed mittamus hanc testium recognitionem, cum potius publica eruditionis et diligentiae specimina

VIRI DOCTISSIMI

GODOFREDI FERDINANDI LINDEMANNI

ab omnibus publice recognoscenda, nostroque testimonio sunt confirmanda.

Is enim natus Dresdae d. XXII. Aug. M. DCCXLIV. pater CAROLO FERDINANDO, Praefide Cameracae Electoralis Vicario, Viro in rebus Principis agendis peritissimo, et ad humanitatem praestandam omnibus nato atque facto, matreque indulgentissima MARIA SOPHIA e gente WIEDEMANNIANA, quam cum ei mors acerba eripuisset, alteram, quam non natam, affectu tamen materno, matrem, quam sibi expetierat, accepit ELISABETHAM CHARLOTTAM, FRIDERICI TRAVGOTT FERBERI, FRIDERICO AVGVSTO
REGI

REGI POL. et ELECT. SAX. a consiliis aulicis, veri dum viveret *Φιλανθρωπος*, et qui, cum moreretur, sui dulcissimam memoriam reliquit omnibus, filiam natu minorem, feminam tum corporis, tum animi dotibus prae ceteris insignem. Cum Patris optimi negotia non sinerent, ut, quam ipse libenter volebat, curam largiri posset filio, disciplinae VINZII, MESENBERGERI, LONGOLII et SCHNEIDERI traditus, eorum de se merita gratissimo agnoscit animo, et cum iam Dresdae philosophiam privata institutione percepisset, una cum DASCHEKIO, nunc Electorali Camerae a Secretis, duce studiorum ac amico Lipsiensem Academiam petiit anno MDCCLXIII. et a Viro Magnifico WINCKLERO, qui, uti nunc in praecipuum universitatis literariae nostrae incrementum eam regebat, academicae civitatis iura adeptus est, in qua adiutus optimis consiliis Ill. WAGNERI, KREBELLI et GELBERTI primo philosophiae duce ERNESTIO iunior, et Magnifico WINCKLERO physicae, quae experimentis comprobatur, operam dedit, uti etiam S. R. ERNESTIVM, Historiam vniuersam, et ecclesiasticam, BOEHMIVM Historiam Statuum Europae, nec non Imperii Germanici, et Ius Publicum particulare, et FRANCKIVM notitiam Saxoniae, exponentem, assidue auscultauit. His artibus bene praeparatus Ictorum scholas frequentauit, et Historiam Iuris ex CONRADI, institutiones Iuris ex PLATNERI, IO. TOB. RICHTERI et BRUNNARI ore, ex quorum alter etiam in rebus forensibus tractandis ei praecivit, percepit, Pandectas, atque res forenses tractandi, et referendi artem ZOLLERVS, ius vero Canonicum tradidit Magnificus HOMMELIVS quibus Duumviris multum se debere publice profitetur. Praeter haec WIESANDVM, nunc Wittebergensem Professore, in docendo iure Naturae, Feudali, et Germaniae sectatus est, qui quoque, uti SEGERVS et SCHOTTIVS eum in arte discipu-

XVIII

sputandi exercuit. Nec GELLERTO Ethicam, Battersium, Stockhufium, Rhetoricam Ernestii, et Bassedovium explicanti defuit. Vti vero formam iudiciorum curatius intueretur, gratia SERENISSIMI XAVERII, ADMINISTRATORIS SAXONIAE OPTIMI factum est, ut in Supremae, quod hic viget, Curiae provincialis iudicio admitteretur, quo artem referendi, et iudicandi ex actis iudicialibus propius cognosceret. Tandem finito studio Iuris reliquum erat, ut Ordini ICtorum rationem redderet, quod peracto feliciter examine pro candidatura d. XX. Dec. a. p. praestitit, ita, ut ei Baccalaurei et Notarii dignitas pro merito conferretur. Cui etiam locus ad subeundum examen, quod rigorosum appellatur, factus, in quo ita stetit, ut omnino, et prae ceteris dignus videretur, cui summum in Iure honorem omnes facile concederent. Qui ei, posteaquam solennem lectionem ad l. 21. C. Locati conducti d. XX. Maii, et die sequenti dissertationem *de feudorum ad Clericos translatione* habiturus est, auctoritate mea interposita ab Illustri Viro D. CAROLO GODOFREDO WINCKLERO, a consiliis aulicis, Ordinis nostri Adfessore, et urbis nostrae Senatore, collega et amico optimo, et cum maxime venerando, excepta tamen spe ad Ordinem ipsum iuridicum ascendendi, conferretur. Quam inaugurationem doctoralem ut RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, COMITES ILLVSTRISSIMI, atque Viri doctissimi, et Commilitones suavissimi sua praesentia ornent, tum Ordinis, tum meo nomine rogatos cupio, atque me ad omnia officiorum genera paratissimum omni tempore fore publice spondeo. Dabam Dom. Cantate d. XVII. Maii
 cdo Io CCLXVII.

ULB Halle
003 719 014

3

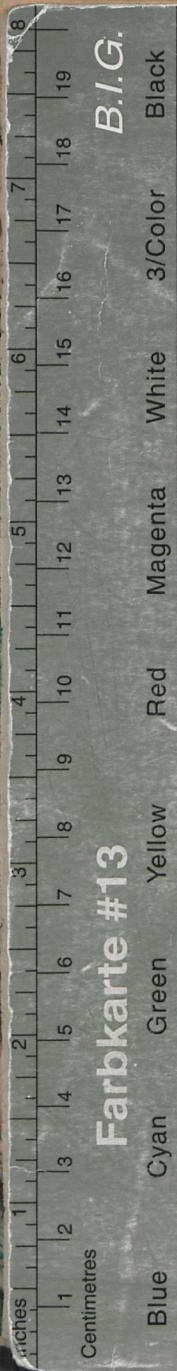

1078

1767, 23.

Farbkarte #13

B.I.G.

CANCELLARIVS

ANVS WILHELMVS
TNERVS

INC. CONSISTORII, ET IVRID.
OR, CAPIT. WVRZ. CANONICVS,
NATVS PROCONSVL

TIONEM DOCTORALEM

IDIDATI DIGNISSIMI

ERDINANDI LINDEMANNI

DRESDENSIS

II. MAII 1767 CCLXVII.

INDICIT

A T Q V E

ONE PERSONARVM ET RERVM
R TESTES

COMMENTATVR

